

OBNOVA STUDENTSKIH DOMOVA U ZAGREBU

Studentske sobe u novom ruhu

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Gotovo trideset godina proteklo je između dvaju značajnijih obnova studentskih domova u Zagrebu, obje su pokrenule studentske sportske igre

Uvodne napomene

Gotovo trideset godina proteklo je otako su u Zagrebu održane 14. svjetske studentske igre *Univerzijada*. Glavni je grad Hrvatske od 8. do 19. srpnja 1987., uz devet gradova suorganizatora, bio domaćin za približno 3200 sportaša iz 122 zemlje svijeta koji su se pod geslom "Svijet mladih za svijet mira" natjecali u 12 sportova. Tijekom dvije godine, koliko su trajale pripreme za sportsko natjecanje, Zagreb je promijenio svoje vizure. U to su vrijeme izgrađeni Košarkaški centar Dražen Petrović, Zimsko plivalište Mladost, a uređeni su ŠRC Jarun, Dom sportova, maksimirski stadion, dotrajali sportski kompleks na Šalati te muzej Mimara. Preuređeni su Trg bana Jelačića, Tkalčićeva ulica te studentski domovi *Cvjetno naselje* i *Stjepan Radić*.

Duh te slavne 1987. ponovo će zaživjeti zagrebačkim i riječkim ulicama u srpnju 2016. jer se *Univerzijada* vraća u Zagreb, no ovaj put pod službenim nazivom *Europske sveučilišne igre*. Najveći je to sportski događaj iz područja sveučilišnog sporta na Starome kontinentu. Do sada su održane dva puta (2012. u Cordobi i 2014. u Rotterdamu), a njihov je nositelj *Europska sveučilišna sportska organizacija (EUSA)*, dok se *Igre Zagreb – Rijeka 2016.* organiziraju pod vodstvom *Hrvatskog akademskog sportskog saveza (HASS)*. Taj je sportski spektakl potaknuo projekt obnove dotrajalih studentskih naselja SD-a *Stjepan Radić* i SD-a *Cvjetno naselje*. Sobe u domovima donedavno su bile opremljene oštećenim namještajem i starim radiatorima, u kupaonici su bile vidljive

mrlice od vlage, a zajednička kuhinja gotovo da i nije bila funkcionalna. Stanje ne čudi ako se uzme u obzir to da se na studentskim domovima posljednji put radilo u povodu *Univerzijade* 1987.

Zahvaljujući inicijativi kojom je predviđena izgradnja više studentskih naselja smještenih u blizini nastavnih sadržaja, Zagreb danas ima četiri komforna studentska naselja

Studentski domovi u Zagrebu stariji su od 50 godina, a njihovi su standardi prije nedavne obnove bili daleko od potreba današnjih studenata. Naime, takvi studentski domovi bili su usporedivi s inoze-

mnim primjerima domova 70-ih godina dvadesetog stoljeća.

U razdoblju prije Drugog svjetskog rata Zagreb je imao samo jedno malo studentsko naselje od šest jednokatnica pokraj Botaničkog vrta i đački internat u Habdelićevoj ulici. Kako su se otvarale škole i fakulteti, tako se povećavao broj studenata, a njihov je smještaj tada bio usmjeren na podstanarstvo. Nedostatak smještajnih kapaciteta u poslijeratnome razdoblju ipak je ublažen rekonstrukcijom jedne stambene zgrade na Trgu žrtava fašizma i izgradnjom manjega studentskog naselja na Laščini. Ubrzo je donesen program kojim je bila predviđena izgradnja više studentskih naselja smještenih u blizini nastavnih sadržaja, kako bi se studentima omogućio lakši i brži pristup fakultetskim zgradama. Zahvaljujući takvoj inicijativi, Zagreb danas ima četiri komforna studentska naselja, a prema podacima *Studentskog centra Zagreb* iz 2013., studentski domovi raspoložu s ukupno 7556 ležajeva. Najviše smještenih jedinica ima Studentski dom

UNIVERZIJADA'87
ZAGREB JUGOSLAVIJA

UNIVERZIJADA'87
ZAGREB
JUGOSLAVIJA

Maskota i logo *Univerzijade* održane 1987. u Zagrebu

Detalj sa svečanog otvaranja ceremonije

Stjepan Radić s približno 4060 ležaja, a slijedi ga dom Cvjetno naselje s 1813 ležaja, potom SD Ante Starčević 1237 te SD Laščina s 480 kreveta.

Studentski dom Cvjetno naselje

Prvo izgrađeno studentsko naselje u metropoli bilo je Cvjetno naselje na Odranskoj cesti. Idejni je projekt Doma, čiji je investitor bila Uprava za socijalnu i zdravstvenu zaštitu studenata, odobren u kolovozu 1955. godine. Smješteno je između Savske ceste i Cvjetnog naselja, a sastojalo se od sedam paviljona; pet stambenih trokatnica i dvije jednokatne zgrade u kojima su smještene učionice i društvene prostorije.

Prvo izgrađeno studentsko naselje u metropoli bilo je Cvjetno naselje na Odranskoj cesti čiji je investitor bila Uprava za socijalnu i zdravstvenu zaštitu studenata

U stambenim paviljonima bilo je smješteno tisuću studenata u dvokrevetnim sobama. Sobe su bile poprilično velike (duljine 3,60 m, širine 5,10 m i visine 2,60 m) pa je osiguran prostor za ormare i centralno grijanje. Zbog dnevne svjetlosti dio sobe uz prozor bio je namijenjen za rad, a stražnji dio sobe za boravljenje i spavanje. Na svakom su katu paviljona bile dvije prostorije s umivaonicima i tuševima te čajne kuhinje. Svaki paviljon

Soba u SD Cvjetno naselje prije obnove

Paviljon na Cvjetnom prije rekonstrukcije

Detalj s gradilišta

imao je 75 soba sa 150 kreveta, a u prizemlju su bile smještene skladišne prostorije. Paviljoni su imali ograđene terase na ravnome krovu, namijenjene druženju stanara, no one su uklonjene tijekom obnove domova 1987. godine, kada je paviljonima dograđen dvoslivni krov, a

postavljena su i vanjska požarna stubišta. Studentski dom Cvjetno tada je dobio i dva dodatna paviljona s kantinom i poštom u prizemlju te sobama za gostujuće profesore na katu.

Društveni paviljoni bili su podijeljeni staklenim pregradama na tri dijela, koji su se po potrebi mogli spajati u zajedničku dvoranu za priredbe. Dio nižih paviljona djelomično je podignut na stupove kako bi se kroz njih neometano prolazilo. Nakon završetka gradnje bila je predviđena izgradnja još jednoga kompleksa iste namjene iza četvrtog paviljona, u produžet-

ku Runjaninove ulice, međutim, planirani radovi nikad nisu izvedeni, već je nadograđen studentski restoran iznad kojeg se nalaze sobe.

Danas Cvjetno naselje obuhvaća osam paviljona s 1813 kreveta, fitness-centar, školu za strane jezike, kongresnu i ple-

snu dvoranu, učionicu, dvije menze te liječničku i stomatološku ordinaciju. Važno je istaknuti da je među svim studentskim naseljima u Zagrebu taj dom najprilagođeniji osobama s invaliditetom.

Studentski dom Ante Starčević

Drugo studentsko naselje Šarengradska (Šara), odnosno današnji Studentski dom Ante Starčević građen je tijekom 1960. i 1961. godine. Dom je tada imao približno tisuću ležajeva. Sastoji se od tri paviljona, a svaki kat ima zajedničke prostorije za dnevni boravak, dvije čajne kuhinje i kupaonice s tuševima. Ravne plohe krovova pojedinih stambenih paviljona organizirane su kao terase za društvene potrebe studenata. Pokraj naselja nalazi se sportski park s igralištima, a uređeni su i pristupni putovi s klupama i zelenilom. Svaki paviljon ima 120 soba s dva ležaja i ugrađenim ormarima, a na svakoj su etaži predviđene čajne kuhinje. Paviljoni imaju centralno grijanje i mogućnost korištenja tople vode. Studentske su sobe uglavnom dvokrevetne, imaju ugrađene ormare, a za ondašnje su prilike, bile poprilično komforne. Naselje je okruženo parkom, a u njemu su živjeli uglavnom studenti tehničkih fakulteta i Više pedagoške škole koji se nalaze u blizini doma.

Studentsko naselje Šarengradska (Šara), odnosno današnji Studentski dom Ante Starčević građen je tijekom 1960. i 1961. godine

Popularna Šara obnavljana je 2003., kada su rekonstruirana sva tri domska paviljona, čime je znatno podignuta razina usluge. Dom je bio pripremljen za useljenje u siječnju 2004. godine, međutim tada, zbog financijskih problema, nije izgrađen planirani restoran. Broj ležajeva podignut je s 1070 na 1230, a svaka soba opremljena je modernim namještajem, hladnjakom, priključkom na internet i satelitskom antenom. U prizemlju su svakog paviljona dvije jednokrevetne sobe prilagođene osobama s invaliditetom. U

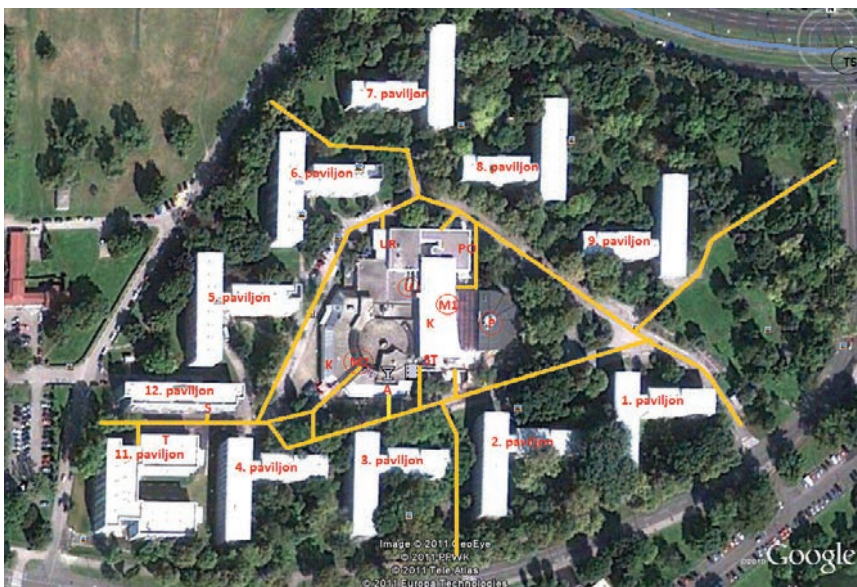

Studentsko naselje Ante Starčević

obnovu je uloženo približno 55 milijuna kuna, a radovi započeti krajem srpnja 2003. izvedeni su u samo šest mjeseci.

Studentski dom Stjepan Radić

Najveći studentski dom u Zagrebu Stjepan Radić, popularno zvan Sava, izgrađen je kao kompleks sastavljen od devet četverokatnih paviljona, na koje se vežu trokatna, okomito postavljena krila. Svaki paviljon sastoji se od 180 dvokrevetnih soba s ugrađenim ormarima, a svaka etaža ima prostorije s umivaonicama i tuševima, čajne kuhinje, prostorije za spremačice te odvojene jednokrevetne sobe za osobe sa zdravstvenim smetnjama. Projekt naselja zamišljen je zajedno s dodatnim prostorijama poput praonica za rublje, trgovina i različitih servisa za usluge poput frizerskog salona, postolarske radionice, kopiraonice i turističke

Raspored paviljona u SD Stjepan Radić

agencije koje drugi spomenuti domovi zasad nemaju.

Najveći studentski dom u Zagrebu je dom Stjepan Radić, popularno zvan Sava, izgrađen je kao kompleks sastavljen od devet četverokatnih paviljona, na koje se vežu trokatna, okomito postavljena krila

U sredini je naselja projektiran društveno-upravni paviljon s restoranom, kinodvoranom, dvoranom za zabave s terasom i petnaestak klupskih prostorija. Na temelju sporazuma o gradnji novih paviljona vrijednih približno 50 milijuna kuna koji su u svibnju 2008. potpisali predstavnici Ministarstva obrazovanja i športa, Grada Zagreba i Sveučilišta u Zagrebu, godine 2010. izgrađena su dva nova moderna paviljona. Tim je sporazumom bila predviđena gradnja 11. i 12. paviljona s 450 ležajeva, učionicama, blagovaonicom, dvoranom za tjelovježbu i rekreaciju te zajedničkih prostorija. Jedanaesti paviljon, površine od oko 2600 m² u kojem su 24 apartmana s 93 ležaja, otvoren je u ožujku 2010, a 12. paviljon otvoren je nekoliko mjeseci poslije. Danas se studentsko naselje Stjepan Radić sastoji od 12 paviljona, upravne zgrade

Studentska soba prije obnove

i pratećih sadržaja, a broji 4063 kreveta. Njegove prednosti u odnosu na ostale domove su dvije menze i pizzerija, slastičarnica, kino dvorana, kopiraonica i frizerski salon, a studentima je pružena i mogućnost učenja stranog jezika, rekreacije u fitness-centru, savladavanja plesnih vještina te drugih vještina. Iako je *Sava* dugi niz godina najpopularniji dom među studentima, oni donedavno nisu skrivali nezadovoljstvo zbog malih soba opremljenih dotrajanim namještajem i parketima, zajedničke kupaoalice s vidljivim oštećenjima uzrokovanim vlagom te buke zbog loše izolacije paviljona. Njihovim je mukama konačno došao kraj, jer je tijekom ljeta 2015. započela obnova studentskih naselja.

Obnova domova uoči *Europskih sveučilišnih igara*

Prof. dr. sc. Vedran Mornar, bivši ministar znanosti, obrazovanja i sporta, supotpisao je 19. kolovoza 2015., u ime Ministarstva Ugovor o izvođenju radova čime je započeo projekt koji se odnosi na izvođenje građevinskih i obrtničkih radova na obnovi studentskih naselja SD-a *Stjepan Radić* i SD-a *Cvjetno naselje*, a u koje se ulaže približno 285 milijuna kuna. Ugovor su u prostorijama Ministarstva potpisali Pejo Pavlović, dipl.polit., sanacijski upravitelj *Studentskoga centra* u Zagrebu, i Miljenko Zovko, dipl.ing.građ., direktor tvrtke *Projektgradnja d.o.o.*, u ime glavnog izvođača radova.

Kako smo doznali iz *Studentskog centra*, iz europskih fondova povlači se približno 220 milijuna kuna, a ostatak je sred-

Pregledna situacija-zahvati na okolišu i infrastrukturi u domu *Cvjetno*

stava osigurao Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Poboljšanja u području energetske učinkovitosti ono su što je Fond bio spreman financirati i na temelju toga je za izradu projektne dokumentacije dobiven stopostotni iznos.

Studentska naselja SD Stjepan Radić i SD Cvjetno naselje obnovljena su sredstvima iz europskih fondova i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Za provedbu projekta zaslužan je *Studentski centar* u Zagrebu, koji je proveo postupke javne nabave za projektante, nadzorne inženjere, koordinate zaštitu na radu i izvođače radova obaju naselja te organizirao izvođenje potrebnih radova na gotovo 68.200 m² prostora u ukupno 17 zgrada te na 64.400 m² okoliša i infrastrukture. Obnova zgrada obuhvatila je temeljito preuređenje svih prostora zajedno s namještajem i instalacijama, uvođenje vatrodajave, video nadzora, senzorskog osvjetljenja u zgrade te gradnju sigurnosnih izlaza u slučaju potresa ili požara. Projekt okoliša ispred SD-a *Stjepan Radić*

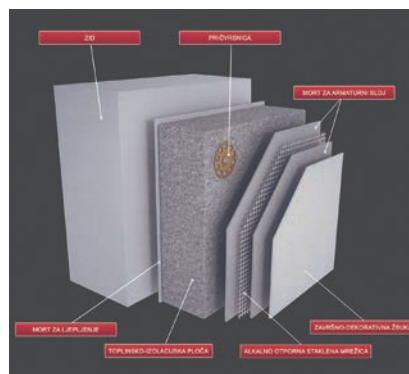

Detalj iz projekta uređenja okoliša na Savi

izradila je zagrebačka tvrtka *Jurcon Projekt d.o.o.*, dok je tvrtka *Konzalting d.o.o.* bila odgovorna za izgled i uređenje studentskih soba. Za novi izgled okoliša ispred SD-a Cvjetno naselje odgovoran je Institut *IGH d.d.*, a radove je izvodila tvrtka *VDM Promet d.o.o.* Kako bi studentski domovi bili reprezentativni za najveće studentsko sportsko događanje u Europi u 2016., obnovljeni su svi paviljoni u *Cvjetnome naselju* te sedam od 12 paviljona na *Savi*.

Obilazak gradilišta

Domaćin našeg obilaska gradilišta bio je inženjer na gradilištu Luka Pinčar, mag. ing.aedif., zaposlenik tvrtke *Izgradnja futura d.o.o.* Ta je tvrtka bila izvođač-kooperant na radovima na trećem i četvrtom paviljonu te na aneksu B u *Cvjetnom naselju*. U četveromjesečnim radovima obnovljeno je gotovo sve. Izvedena je cijela toplinska ovojnica paviljona, nova fasada u boji. Izvedeni su i radovi na krovu, a obnovljeni su i sanitarni čvorovi. Postavljeni su nova keramika, instalacije i ventilacija. Završene su pripreme vezane uz uređenje okoliša ispred novouređenih domova, a izgled starih i novoobnovljenih paviljo-

Etics fasadni sustav je korišten za nove toplinske ovojnice paviljona

na danas je gotovo nemoguće usporediti. Odmah po dolasku uvjerali smo se u ubranu dinamiku radova, a inženjer Pinčar rekao nam je kako na gradilištu svakodnevno radi približno 850 radnika. Upečatljivi šareno obojeni paviljoni osvježili su izgled studentskog naselja.

Novi izolacijski materijali i energetski učinkoviti prozori na pročeljima omogućit će znatne uštede energije

U razgovoru s glavnim inženjerom na gradilištu Darkom Likarevičem, dipl. ing. građ., iz tvrtke *Projektgradnja d.o.o.* saznali smo detalje o novome fasadnom sustavu, koji se prema ETICS standardima sastoji od polimer-cementnog morta za lijepljenje, mineralne vune, morta za armaturni sloj, staklene mrežice i završnog sloja fasadne silikatne žbuke. Toplinska izolacija krovništva izvedena je postavljanjem kamene vune između postojećih drvenih rešetki krovne konstrukcije. Za zaštitu toplinske izolacije primijenjena je polietilenska folija. Toplinska je izolacija izvedena i na podovima tavana, koji se promatra kao vjetrovi negrijani prostor, dok je parna brana toplinske izolacije izvedena aluminijskom folijom. Inženjer Likarević rekao je kako su vremenski uvjeti na terenu bili bolji nego što se to očekivalo, jer u zimskome periodu nije bilo mnogo padalina, pa su radnici sve fasadne radove izveli u planiranome roku. Novi izolacijski materijali i energetski učinkoviti prozori na pročeljima omogućit će znatne uštede energije te time pozitivno utjecati na emisiju stakleničkih plinova.

Paviljon u SD Stjepan Radić prije obnove

Inženjer Pinčar dodao je kako sada sve dvokrevetne sobe u *Cvjetnom naselju* imaju vlastitu kupaonicu, što dosada nije bio slučaj jer je u šestom, sedmom i osmom paviljonu jedna soba dijelila kupaonicu. U prizemlju osmog paviljona, umjesto pošte, uređen je sportski kompleks s teretanom i dvoranom za fitness i aerobik. Posebna pozornost u ovome projektu, koji nakon 29 godina prvi doprinosi znatnom poboljšanju studentskoga standarda u Zagrebu, posvećena je smještaju i kretanju studenata s invaliditetom te mogućnosti smještaja studenata slabijih financijskih mogućnosti u novouređene domove.

Doznali smo i to da je projekt obnove studentskih domova obuhvatio ukupno 2216 dvokrevetnih i 102 jednokrevetne sobe za studente s invaliditetom koje su opremljene suvremenim namještajem i priključcima na internet te hladnjakom. Prema projektnoj dokumentaciji koju je izradio glavni projektant Nikola Mustapić, dipl. ing. arh. iz tvrtke *Konzalting*

Novi izgled istog paviljona nakon rekonstrukcije

d.o.o., uvedena su suvremena rasvjetna tijela te su ugrađeni razdjelnici na radiatorima u sobama. Sobe u SD-u *Cvjetno naselje* dobile su nove parkete, dok je u sobama u SD-u *Stjepan Radić* na pod postavljen linoleum u boji. Sve su sobe opremljene modernim namještajem, novim madracima i ogledalima. Dom na Savi dobio je i nogometno igralište

ispred devetog paviljona. Trava je posijana, pa će se okoliš uskoro ozeleniti, a postavljena je energetske učinkovita rasvjeta i videokamere. Okoliš obaju naselja prilagođeni su kretanju osoba s invaliditetom bez arhitektonskih barijera, a postavljene su betonska i hidraulična rampa koje će im omogućiti neometan ulazak u paviljone.

Hodnik u SD *Cvjetno* za vrijeme radova i nakon preuređenja

Tijekom obilaska gradilišta zatekli smo i znatiželjne studente koji su s vanjske strane ograđenoga gradilišta promatrali radove i znatiželjno zapitkivali kada će se moći vratiti u svoje sobe. Kažu kako im najviše znače nove kupaonice jer će sada higijenski uvjeti biti na višoj razini. Osim što studente domovi oduševljavaju modernim i atraktivnim izgledom, puno im znači i zvučna te toplinska izolacija. Stari su prozori bili u toliko lošem stanju da se u sobi neprestano čula buka koja je dolazila izvana, što je otežavalo učenje, a povećana je i mjera sigurnosti u domovima. Prije obnove studentskih domova, provale u sobe nažalost nisu bile rijetkost. Zbog toga će sada svaki student u domu imati svoj ključ, kojim će moći otključati vrata paviljona i prostorije na katu, a pristup istim tim prostorijama neće imati nitko osim njih. Naime, potrebno je otključati čak troja vrata kako bi se došlo do soba, dok je dosad u paviljon mogao ući bilo tko i bez većih problema. Zaštita od požara, vatrodojava i izgradnja metalnih (požarnih) stepenica također su bili neophodni kako bi sigurnost bila na vrhunskoj razini.

Umjesto zaključka

Na kraju možemo zaključiti to da je vrijednost ovog projekta itekako velika, i to ne samo zbog potrebe održavanja *Europskih sveučilišnih igara* u ljeto 2016., već i za dobrobit budućih naraštaja. Projekt *Europskih sveučilišnih igara* zasigurno će pridonijeti promociji naše države, a nedavna obnova studentskih naselja

omogućila je podizanje standarda studenata koji će imati iste uvjete za život kao i njihovi kolege u velikim europskim gradovima. Budući da studenti nisu mogli boraviti u svojim sobama tijekom radova, postignut je dogovor s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta. Naime, Ministarstvo je Odlukom o iznosu subvencija i kvoti za subvencionirano stanovanje u akademskoj godini 2015./2016., osiguralo sredstva za subvenciju privatnog smještaja u iznosu od 400 kuna mjesečno za ukupno 4534 studenta koji su ostvarili pravo na smještaj u student-

Postavljanje metalnih (požarnih) stepenica

skim domovima u Zagrebu, a novac im je isplaćivan tijekom obnove studentskih naselja. U tekućoj akademskoj godini, tijekom radova, studenti su pokazali razumijevanje i strpljivost, imajući na umu generacije koje dolaze nakon njih, kao i činjenicu da je cijeli ovaj projekt i osmišljen kako bi studenti dobili kvalitetnije uvjete za život i učenje u studentskim domovima.

Hrki - maskota Europskih sveučilišnih igara u novoj sobi na Savi

Sadašnji izgled paviljona 3 u Cvjetnom naselju

Radovi na uređenju okoliša ispred paviljona na Cvjetnom

Detalji s gradilišta u Cvjetnom naselju

